

Preiskava se ne obrača proti spediterjem, marveč proti onim, ki so neobhodno potrebno blago založili, ga torej nalašč kupčiji odtegnili, da bi pozneje blago za še višje cene prodajali. Te navijalce cen se bode pač občutno kaznovalo.

Zgodilo se je, da so založni listki (Lagerschein) na enem dnevu trikrat svojega lastnika menjali. Seveda je založeno blago, ako je bilo v par dneh 10 do 12 krat prodano, v ceni naraslo in stane zdaj dvakrat toliko, ker so vsi 10 ali 12 lastniki na blagu „zaslužili“.

Bog kaznuj Anglijo! Pa tudi tisto svojati, ki nameravajo izstradevalno politiko Anglije na ta način podpirati, ki se pa obenem Avstrije imenuje. Za vojno-oskrbovalne namene 1000 K darovati, obenem pa hoteli 100.000 K zaslužiti, ker se stokratno navija cene za vojne dobave, je prostaško, pa se godi. Več povedati, prepove nam z daj cenzura. „Volk-freund.“

Pril bolčih glave in obraza jemlje mnogo-
število oseb v odpravo bolčin glasom poro-
čil v več kot 100.000 zahvalnih pism z naj-
boljšim uspehom

dobredejno

namazalno sredstvo Fellerjev dobro-
dišeči rastlinski esenčni fluid z zn.

12 steklenic franko 6 kron, 24 steklenic 10 K
60 vin. Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg
štev. 241 (Hrvatsko). Odvajalce Rhabarbara-
kroglice z zn. „Elsa-kroglice“, 6 skatlice franko
4 K 40 vin. 454

General Jekow.

Prinašamo sliko vrhovnega bolgarskega voj-
skovodje generala Jekowa, ki je v zadnjih tednih

toliko krasnih uspehov v vojni proti Srbiji do-
segel.

Izpred sodišča.

Vojni liferanti.

Košice na Ogrskem, novembra meseca. Pred tukajšnje sodnijsko imela sta se zagovarjati mesar Otoko Kocsi-Beg in njegova žena. Obtožena sta bila, da sta od meseca avgusta lan-
skega leta pa do konca junija letošnjega leta dajala armadi pokvarjene odpadke mesa. Prvo sodišče ju je oprostil. Druga inštanca pa je na priziv državnega pravdnika oprostitev razveljavila in oba obsodila. Obsojena sta bila ravno tako moč kakor žena vsak na dve leti težke ječe in vsak na 4000 kron denarne globe.

Obsojena vohuna.

„Laibacher Zeitung“ poroča:

Š pravomočno sodbo c. k. domobranskega sodišča petega armadnega etapnega poveljstva je bil trgovec Franjo Petrič obsojen na smrt na vešalih zaradi zločina ogleduštva v zmislu § 321 vojnega kazenskega zakonika; kaznen pa se je v zmislu § 416 : 5 V.

K. p. r. izpremenila na ustrelitev in se je izvršila dne 2. novembra t. l. Z isto sodbo je bil obsojen trgovec Alojzij Rasberger na 15letno težko poojstreno ječo zaradi hudodelstva proti vojni sili države v zmislu § 377 V. k. p.

Obsojeni profesor.

Sremski Karlovci, novembra meseca. Pred tukajšnim sodiščem bil je obsojen zaradi motenja javnega miru profesor na tukajšnji gimnaziji Milan Nedeljković na 10 mesecev težke ječe.

Razno.

Pozor špeharji! Občinski svet ptujski je sklenil, da se vršijo špeharski sejmi v Ptuj zopet vsaki petek. Opozorjamo špeharje nato in upamo, da se bodejo živahno udeleževali teh sejmov.

Proti špekulantovski svojati. Z ozirom na škodljivo delovanje špekulantov in odurov ni čudno, ako celo tako mirni pesnik, kakor je Paul Keller v svoji „Bergstadt“ v najvišji jezi piše:

„Sovražnike poznam, ki so bolj hinavski nego Angleži, brezsrčnejši nego Francozi, bolj izdajalski nego Italijani, in ti sovražniki stanujejo v lastni deželi. To so vse one od Boga prokl... kreature, ki porabljajo bedo domovine, da se po oderuških kupčijskih dobičkih od lakote svojih ubogih rojakov obogatijo. Vsa ona brezsrčna, čeprav tudi na zunaj še tako lojalna svojati, ki ne pozna več poštenega dobička, ki s stotero in tisočero zvijačami, kakor s hitrim nakupom in njim sledečim navijanjem cen važnih pridelkov naše ljudstvo odira, ubogim otrokom vojakov puter iz kruba ukrade, itak majhni nedeljski grizljaj ljudstva na mesu še bolj zmanjša, na vsako srajčico, na vsako voljno klicko, na vsako skledico svoj... davek polaga. Te požrešne hijene na bojišču tehadni so najhujši naših sovražnikov...“

Dunajska „Reichspost“ piše k temu pravičnemu izlivu poštene pesniške duše:

„Vojni oderuhi se seveda ne bodejo pustili ganiti po moralnih pridigah pesnika. Nakupovali bodo še naprej cele zaloge in jih skrivali, ponujali bodo špekulacijske cene, inzerirali v kupčijskem časopisu, da „vse in povsod po najvišjih cenah nakupujejo“; in potem, ko bodo cene s takimi manevri primerno navite, bodejo prodajali po oderuških cenah. To se bode šele končalo, kadar se bo take ljudi za veleizdajalce smatralo.“

„Bauernzeitung“ v Celovcu pa vpraša k tem gotovo tudi opravičenim izjavam: „Zakaj se to že ni davno zgodilo? Toliko štrikov se bode že še našlo, da se to oderuško svojati dovede do zaslužene kazni...“ Mi bi o tej stvari tudi radi dostavili par besed; pa nočemo z ozirom na to, da bi gospoda cenzorja ne vznemirili...

Jajca v ptujskem okraju so zapljenjena v svrhu preskrbe lokalne potrebe, potrebe mesta in vojaških taborov. Poročili smo o tej stvari že v zadnji številki. Mariborska „Straža“ kot zagovornica navijalcev cen nas zato napada in taji resnico. Kmetje se naj ne pustijo od takih časnikov zapeljati in napačno informirati. Stvar je glasom odloka c. k. namestnije in nadaljnih odredb c. k. okrajnega glavarstva sledeča: Jajca se ne smejo ne po železnici ne po pošti ne na drugi način iz ptujskega okraja izvažati. Za tak izvoz, ki bi se le izjemoma dovolil, treba bi bilo posebnega dovoljenja glavarstva. — Kupovati smejo jajca v ptujskem okraju le oni trgovci, ki imajo od c. k. glavarstva nalog za nakupovanje (Lieferungsauftrag) oziroma posebni nakupovalci, ki pa morajo imeti legitimacijo od okrajnega glavarstva. Laž je torej „Stražino“ poročilo, da sme v ptujskem okraju vsakdo prosto jajca nakupovati in prodajati. „Straža“ in „Gospodar“ naj pišeta kar hočeta, naše poročilo je resnično. Cene za jajca so itak od glavarstva določene. Opozorjamo na te določbe ponovno

kmetovalce, da ne bi bil kdo valed nevednosti ali pa krivih informacij „Straže“ in „Gospodara“ kaznovan.

Mleko v mariborskem okraju zapljenjena. K zaplembi produkcije jajc in krompirja v okraju Maribor v svrhu preskrbe mesta pride zdaj še zaplamba mleka. Za preskrbo mesta Maribor z mlekom je namestništvo po predlogu mariborskega mestnega sveta vsi produkcijo mleka političnega okraja mariborskega pri producentih in trgovcih zaplenilo. Od te odredbe prizadeta pa ni ona množina mleka, ki se jo rabi za lokalno in vojaško potrebo ter ki se jo je doslej pošiljalo v Gradec. Okrajnem glavarstvu se je nročilo, da mora kmetov prodajo molznih krav prepovedati. Če bode treba, zaplenilo bode namestništvo istotako v preskrbo mesta Maribora tudi vsi produkcijo mleka v političnem okraju Ljutomer. Pričakuje se enake potrebe in velevažna odredbe tudi še v drugih okrajih.

Vozniki, ki bi vozili drva, naj se čimprej oglašijo pri okrajnem zastopniku v Ptuj.

Najvišje cene mesa na Kranjskem. Kranjska deželna vlada določila je za Kranjsko deželo sledeče najvišje cene za meso: Govedina: Volovo meso, sprednjo, s prikljado 3 K 80 v; zadnjo s prikljado 4 K 10 v; zadnjo brez prikljade 5 K; kravje in bikovo meso, sprednjo s prikljado 3 K 20 v; zadnjo s prikljado 3 K 70 v; pljučna pečenka 5 K; rostraten 5 K; „flek“ (oprani in poparjeni) 1 K; pljuča 80 v. — Teletina: sprednje 3 K 30 v; zadnje 3 K 60 v; šnic 4 K. — Svinjsko meso: sprednjo od domačih svinj, sveže 4 K 10 v; okajeno 4 K 50 v; zadnjo od domačih svinj sveže 4 K 50 v, okajeno 4 K 90 v; meso ogrskih svinj brez razlike sveže 3 K 70 v, okajeno 4 K 10 v; svinjska glava, sveža 1 K 60 v, okajena 2 K 20 v; svinjske noge, sveže 1 K; okajene 1 K 20 v; svinjske pljuče 2 K 40 v. — Svinjski špeh in svinjska mast: Špeh (od domačih svinj), sveži 3 K 90 v; okajen 4 K 30 v; svinjska mast (od domačih svinj) 4 K 10 v.

Smešne grožnje. Neki duševni revček in Stojnic ali Bukove na dravskem polju ima s tem svoje veselje, da piše našemu uredniku Linhartu pisma, ki se jih seveda — kakor vsaka baraba — ne upa podpisati. V teh pismih psuje in proklinja Ptujčane, župana Orniga, urednika Linhart, jim grozi z umorom in pobojem in se togoti, da cene za življenska sredstva niso proste. Nočemo se pečati s tistimi bedastimi pismi, iz katerih je pač razvidna vzgoja, ki jo je imel pisec. Povemo nesramnemu falotu le to, da se

nosti njegovih falotovskih groženj pav nič ne bojimo; popolnoma prepričani smo tudi, da bode ta lump kmalu v luknji svoje grebe premišljal.

Morilec orožnika prijel. Poročali smo v zadnjih številkah obširno o umoru orožnikov pri Zidanem mostu. Zdaj se poroča, da se je posrečilo enega morilcev Martina Zupet vjetli. Ljubljanski „Slovenec“ je dobil o tem sledeče poročilo: „Dne 5. t. m. zjutraj je bil pri Žumberku ob hrvatski meji nevarno obstreljen morilec orožnika leta 1884 rojeni Martin Zupet. Pobegniti je nameraval na Hrvaško. Aretirala ga je orožniška patrulja iz Spodnjega Sabora in ga prepeljala v Metliko. Zupeta prepeljejo v Ljubljano, da ga sodi vojaško kot naglo sodišče. Pri Zupetu so našli 400 kron denarja, osem prstanov, dva samokresa s strelivom. Zupet je bil že štirikrat kaznovan zaradi tatvine, javnega nasilstva in postopanja. Dvakrat je bil obsojen v šestmesečno ječo. Delal je tudi že v Ljubljani kot prožni delavec. Išče ga tudi ljubljansko deželno sodišče radi vlovov v župnišča in radi dvakratnega posilstva. Njegov tovariš Štrukelj še ni prijel in se še klati okoli Trebnjega in Št. Ruperta. Upa se, da stroga roka pravice kmalu prime tudi Zupetovega sokrivca Štruklja.“

Druzega morilca orožnikov, Štruklja, išče sedaj — tako poročajo ljubljanski listi — po hribih od Zidanega mosta do Novega mesta 400 vojakov, ki so napravili kordon okoli tega ozemlja. Pravijo, da je bil Štrukelj na vseh Svetnikov večer na Mirni, kjer je na piščalko žvižgal pred Smalcovo hišo in tolkel po vratih, pa mu niso odprli. Družega morilca Zupeta so v soboto zvečer pripeljali v Ljubljano in je sedaj v bolnišnici deželnega sodišča. Ranjen je v roko in glavo. Obstrelili so ga kmetje z lovsko puško. Zupet pripoveduje, da ima njegov sodrug Štrukelj devet otrok in da je ločen od svoje žene živel z neko drugo žensko v Trstu.

Železniška nesreča. Na postaji St. O. trčil je osební v tovorni vlak. Štiri vagoni tovornega vlaka, ki so bili s petrolejem naloženi, bili so razbiti. Petrolej se je izlil v blizu tekočo Voglino, ki je imela vse mavrične barve. Tudi je bilo pri tej nezgodi pet oseb ranjenih. Doselej še ni dognano, kdo je nesreče kriv.

Grad Miramar pri Trstu so italijanski letalci poskusili že parkrat z bombami obmetavati. Grad je pač vsakomur znan, kdor je že Adrijo obiskal. Nahaja se 6 km severno-zapadno Trsta na skali, segajoči daleč v morje. Sezidan je bil v letih od 1854 do 1856 v normanskem slogu iz apnenca. Grad je bil last pokojnega mehikanskega cesarja Maksimilijana, brata našega cesarja. Dne 10. aprila 1864 mu je v tem gradu mehikanska deputacija poudila cesarsko krono. Zdaj je grad last naše cesarske družine. Pogled na grad je naravnost krasen. Nekdaj pa je stala tam kmetška hiša, last posestnika Daneva, od katerega jo je kupil z zemljiščem vred cesar Maksimilijan ter je tam postavil svoj grad. Nerazumljivo je, zakaj Lahi ravno ta grad obstreljujejo; pač zgolj iz podivjanosti.

Posiljanje časopisov na bojišče. Časopisi, ki se jih pošilja na bojišče, ne uživajo pristojbinske svobode, mora se jih marveč frankirati. Privatne stranke, ki pošljejo časopis na kako vojno poštno adreso, morajo prilepiti znamke, kakor so predpisane za tiskovine, torej 3 oziroma 5 oziroma 10 vinarjev.

Naslovi na dopisnicah vojnim vjetnikom na Ruskem se naj pišejo razločno in naj bodo popolni. Rusija je velikanška država in ne zadoštuje, če se na primer zapiše „Karlovka na Ruskem“, ampak navesti je poleg kraja tudi gubernijo in če mogoče tudi okraj ali poštno postajo.

Veleizdajalci. 461 tiralnic (Steckbrief) je izdalo divizijsko sodišče za one prebivalce mesta Semlin, ki so svoj čas pobegnili v Srbijo. Zagrebško kazensko sodišče je obenem odredilo konfiskacijo njihovega premoženja. Gre se za ljudi, ki so na veleizdajalski način držali s S. bi.

Bolgarsko žito za Avstrijo in Nemčijo. „Kölnische Zeitung“ poroča iz Sofije: Zastopniki nemške nakupovalne družbe za žito so dospeli

v Sofijo in so ob veliki naklonjenosti vlade začeli svoje delo, da zagotove Nemčiji in Avstriji zadosten dovoz žita in sočivja. Sedaj bosta mogli osrednji državi uvažati tudi ovčjo volno iz Turčije in nekuliko tudi iz Bolgarije. Morda dobimo tudi nekoliko bombaževine iz turške Male Azije. Največ pa se računa na dovoz bolgarskega in rumunskega žita. Bolgarija bi nam mogla dati 2 do 4 milijone meterskih centov. Od rumunskega, že kupljenega žita, odpade na Avstrijo kakih 6 milijonov. Še od lanske letine pa ima Rumunija prouh kakih 15 milijonov centov žita in koruze.

Bolgarski špijon. Kakor poročano, so Rusi obstreljevali bolgarsko pristanišče Varna in napravili tam precej škode. Zakrivil je to v prvi vrsti kapitan bolgarskega parnika „Sofija“ imenom Prutkin, ki je pred izbruhom rusko-bolgarske vojne vozil med Varno in Konstanco ter izdal Rusom vse varnostne priprave, zlasti pa lego min v varnskem pristanišču. Prutkina so Bolgari vjeli in kot špijona obesili.

Spolne bolezni in vojna. Med najžalostnejše pojave sedanje vojne spada pač dejstvo, da so se najnevarnejše spolne bolezni grozovito pomnožile. O tem bi vedeli mnogo povedati civilni kakor vojaški ter policijski zdravniki. Javna in tajna prostitucija se je silno razširila in ker se je razneslo vse polno spolnih bolezni, je opravljena skrb za ljudsko zdravje in za zdravje prihodnjih generacij. Vojaske oblasti so v tem oziru s prav strogimi odredbami storile vse, kar je v njihovih močeh, da omejijo to nevarnost. Želeti je pa tudi, da bi civilne oblasti tej stvari posvetile največjo pozornost in poskrbele kar treba v varstvo prebivalstva.

Krmila. Da se zaloge krmil kolikor mogoče dolgo ohranijo, je treba v sedanjih težkih razmerah porabiti vse rastline in rastlinske dele, ki so dobri za krmljenje. Vsled velikih množin in velike redilne vrednosti, ki je podobna oni dobrega travniškega sena, bi se morala krompirjevka porabiti kot seno ali pa skisati. Krompirjevka se ne sme sveža pokladati. Krompirjevka ima trikratno redilno vrednost slame ozimnega žita (34 proti 11.5 vsebine škroba) in vsebuje 6.7% prebavljivega surovega proteina, slama ozimnega žita pa samo 0.2%. Seno iz zmrzle krompirjevke ima isto krmilno vrednost, kakor ono iz zelene, kar se je dokazalo z eksaktnimi poizkusi na prežvekovalcih, ki so jih napravili v Nemčiji. Nadaljna prednost zmrzle krompirjevke obstoja v tem, da so listi, torej deli, ki imajo največ redilnih snovi, sprti in se vsled tega ne drobe tako lahko, kakor pri senu iz krompirjevke, ki je bila sveža požeta ali se je posušila.

Tretje avstrijsko vojno posojilo se je zopet znamenito obneslo in nanovo pokazalo veliko gospodarsko moč prebivalstva Avstrije ter njegovo navdušeno patrijotično mišljenje. Natančni uspeh tretjega vojnega posojila še ni objavljen. Ali gotovo je, da je bilo podpisanih več kakor 4015 milijonov kron.

Topla obleka in perilo za vojake. Vojni oskrbovalni urad na Dunaju nam piše: Vse dobroščne ljudi prosimo, da darujejo denarne zneske za nabavo tople spodnje obleke za naše vojake. Odbor bo za došle darove nakupil posebne vrste toplega spodnjega perila po sistemu „Siegeshemd“. Ta spodnja obleka krije prsa, hrbet in spodnji del trupla in je narejena iz celega. Odlični zdravniki so spoznali, da je ta obleka ena najboljših. Narejena je tako, da vsak komad lahko obleče šibkejši ali močnejši vojak. Darila naj se naslovijo na: Kriegsfürsorgeamt, Wien, III., am Heumarkt 23.

Zmrznil je v okolici Beljaka kočar Jožef Egger iz Tschinowitza. Prejšnji dan odšel je pijan od dela. Našli so ga drugo jutro mrtvega.

Rudarska smrt. Iz Hüttenberga na Koroskem se poroča, da sta bila v jami zasuta kopača Ferdinand Rumpold in W. Gruber. Medtem ko je bil Gruber le lahko ranjen, zasulo je Rumpolda popolnoma, tako da je bil brkone takoj mrtev. Doselej mrliča še niso mogli izkopati.

Kobaridci! Vsi begunci iz Kobarida, Bovca naj mi naznanijo svoje naslove. Ob enem naj vprašajo za pogrešane ude družine (v ta namen je priložiti znamke 30 vin. za odgovor). Enako se zahtevajo novice in naslovi vojakov. Na ta način bo vsak izvedel o svojih. — Ivan Gabršček, učitelj, Dolina pri Trstu.

Tatvina. Graščaku Rudolfa Salzer v Hartmansdorfu bil je iz njegove žage ukraden 400 kron vredni jermen. Tatvino je izvršil neki hlapec, ki si je pustil iz jermena že več parov čevljev podtemplati.

Nevarna psa. Pri Pliberku sta dva psa več ovc razgrala in požrla. Enega psa so že ustrelili, drugega pa ta usoda še čaka.

Promet s stroji. Po naredbi trgovinskega ministerstva, ki določa najvišje cene za ježice ter za smrekovo in hrastovo lubje, se morajo vse zaloge strojil ponuditi v nakup centrali za kože in usnje. Ponudbe glede ježic je bilo predložiti do 20. oktobra in sicer po stanju, kakor so znašale zaloge dne 8. oktobra. Nove zaloge je kasneje ponuditi v nakup 1. in 15. dne vsakega meseca. Hrastovo in smrekovo lubje je bilo ponuditi samo enkrat in sicer 20. oktobra. To ponudbo staviti niso bili zavezani oni lastniki teh predmetov, katerih zaloga ježic, oziroma hrastovega in smrekovega lubja ne presega 2500 kg. Izdelovalci usnja smejo zaloge, ki jih že imajo v posesti, porabiti v svojem obratu. Ježice se morajo ponuditi v nakup zgoraj omenjeni centrali, če tudi jih je bil lastnik morda prodal komu drugemu. Najvišje cene za smrekovo lubje so različno določene. Za lubje iz alpskih pokrajin in Ogrskega se plačuje po 39 in 37 K, iz Šlezije po 25 do 30 K, za lubje iz drugih pokrajin po 22 in 26 K. Nižje cene veljajo za zvito lubje, višje cene pa za lubje, ki je zlomnjeno ali stolčeno. Cena hrastovemu lubju je 30 kron v snopih, 32 kron, če je rezano, 34 K za zmloto. Za ogrske in slavonske ježice je določena cena po kakovosti in znaša 55, 41 in 27 K, za ježice iz drugih krajev pa 45, 32 in 23 K. V teh cenah so obsežni tudi stroški za dovoz k nakladalni postaji in stroški za nakladanje.

Oddaja vojnih vjetnikov. Cesarska namestnica nam naznana, da se pod gotovimi pogoji oddajajo vojni vjetniki za delavske svrhe tudi v skupinah po 10 do 20 mož. Število takih skupin pa je zelo omejeno, ker se v tem slučaju zahteva preveč stražnega osebja. Radi tega se na prošnje za 10 do 20 vjetnikov za eno občino ozira le v posebnega oziroma vrednih slučajih. Prošnje je torej treba dobro utemeljiti in jih poslati na okrajno glavarstvo, katero jih pošlje vojaškemu poveljstvu v Gradcu. Vojaska oblast zahteva, da se pri prošnjah za vojne vjetnike vložijo pri politični oblasti kavoja, ki znaša za občine (t. j. za javna dela, popravljanje cest i. t. d.) 20 K, za zasebnike po 30 K za enega vjetnika. Ako se delodajalec pregreši zoper pogodbeno določila glede ravnanja z vjetniki, vložena kavoja zapade na korist vojnemu zakladu. — Ako delodajalec hoče svojemu sosedu dati n. pr. za nekaj dni vjetnike na pomoč, mora to naznaniti vojaški oblasti, katere mu je vjetnike izročila. Natančna posojila glede vjetnikov delovalcev dobijo tiste osebe v občini, katere so določene, da nadzorujejo vjetniško delo in imajo nalogo, da poročajo oblasti, če se vse v redu vrši.

Vojaški škornji. Listi poročajo, da se je vojno ministerstvo odločilo opremiti armado po nemškem vzoru s poluvisokimi škornji. Vojna uprava je že naročila veliko množino tega novega, zlasti v zimskem času praktičnega obnvala ter bodo prihodnje pešformacije že odšle v teh škornjih na bojišče.

Letnik 1898 pride k nabiranju. Poroča se, da bodo mladeniči rojstnega letnika 1898 v kratkem klicani k prebiranju. Občine in druga oblastva so že dobila potrebna navodila.

Na polju časti padel je v bojih proti Italijanom lajtnant Ernst Hofbauer, sin nadučitelja in župana v Gamsu pri Mariboru. Bil je v glavo zadet sredi svojih vojakov. — Na južno-

zapadni fronti padel je profesor Anton R a b u z a od državne gimnazije v Celju kot rezervni kadet. Zadel ga je granata, ki je tudi njegovemu slugi eno roko odtrgala.

Kje pa je to? Zadnja „Straža“ piše: „Za trgovce. Od vlade se naznanja, da se dobi petrolej pri družbi „Petroleum Verstand“... Prav ponižno si usojamo pobožno uredništvo „Straže“ vprašati, kje je ta „Verstand“?! Po našem mnenju hode moral biti petrolej iz tega vira prav izborni...“

Najvišje cene. Mariborsko okrajno glavarstvo je nastavilo najvišje cene, ako se kupuje od producenta, ki znašajo m. dr.: za 1 liter mleka do 28 vin, za eno jajce do 11 vin, za krompir do 1000 kg do 13 kron, čez 1000 kg do 11 kron. Kdor bi čez te cene prodajal, bi bil strogo kaznovan.

Pravi kostanj. Okrajno glavarstvo v Mariboru naznanja: Posestniki pravega ali zlahkega kostanja smejo svoje zaloge prodajati samo c. k. deželnemu kulturnemu nadzorstvu v Gradcu. Kostanj je odposiljati pod naslovom: „Brüder Wolfbauer, Pernegg bei Bruck a. d. Mur“. — Za eno kilo se plačuje 32 vin. Za prevoz kostanja po železnici je potrebno prevozno potrdilo od okrajnega glavarstva.

Iz Koroškega. Etapno poveljstvo za Koroško je prepovedalo izvoz slame in sena iz Koroške.

60.000 jajc zaplenjenih. V Homolovu na Češkem je imel neki spekulantski trgovec shranjenih 60.000 jajc, da bi jih razprodal takrat, ko bi bila najdražja. Oblast je to izvedla in je zaplenila vso zalogo jajc.

Otrobi. C. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru naznanja: Več občin se je pritožilo, da mlini njim odkazane otrobe višje zaračunajo nego po prvotno določeni najvišji ceni. Ker pa to preračunavanje nikakor ni samovoljno, se v pojasnilo naznanja, da točasne prometne težkoče onemogočajo, da bi se ogrski otrobi v vsakem posameznem slučaju pravočasno avstrijskim živinorejcem direktno dovajali. Centrala za krmla je torej odredila, da se v nujnih slučajih namesto ogrskih otrobov pomožno dajo na razpolago avstrijski otrobi, vendar pa za povprečno ceno, izračunjeno na ogrske otrobe. Samoobsebi umevno je, da se bodo ogrski otrobi, kakor hitro dojdejo na Avstrijsko, kljub višji ceni, prodajali kot zamenjavni otrobi za cenejšo avstrijsko najvišjo ceno. Za Štajersko je cena prostih otrobov po 24 K za 100 kg brez vreče od postaje ali po 23 K 50 h od mlina.

Nesreča. Na ckraini cesti v Studencih pri Mariboru je povzročil vojaški avtomobil 4-letnega sinčka orožniškega stražmojstra Ehrlich. Ponesrečenega otroka so sicer hitro prepeljali v mariborsko bolnišnico, ali je kmalu nato umrl.

Samomor Rusa. V Arjivasi pri Petrovčah vrgel se je pod železniški vlak vjeti Rus. Vlak mu je odtrgal glavo in je bil seveda takoj mrtev. Rus je preje pripovedoval, da ima doma ženo in 7 malih otrok ter da nihče ne skrbi za njegovo ženo. Vsaled tega je obupal in si vzel življenje.

Sasanow.

Prinašamo sliko ruskega ministra za zunanje zadeve Sergija Sasanow, ki je eden najhujših naših sovražnikov in obenem tudi eden

Sergius Sasanow

glavnih povzročiteljev sedanje svetovne vojske. V zadnjem času se je govorilo, da je Sasanow odstopil, pa potrjena ta vest še ni.

Obesil se je v Brežicah eksekutor J. Janžič. Baje se je bal kazni, ki bi jo zaradi nekoga pretepa dobil.

Gospodarske.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 13. novembra v Brežicah (svinjski sejem).

Dne 15. novembra v Gomilici, okr. Lipnica; pri Št. Rupertu okr. Weiz; v Friedbergu; v Pöllan*; v Poličanah*; okr. Slovenska Bistrica; v Radgoni*; v Središču, okr. Ormož; na Vranskem*; v Schladmingu*.

Dne 16. novembra v Altenmarktu*, okr. St. Gallen; v Radgoni*; v Ormožu (svinjski sejem); v Gradcu (sejem s porabno živino); v Ptuj (konjski in govejski sejem ter tudi z žrebeti).

Dne 17. novembra v Imenem (svinjski sejem), okr. Kozje; v Ptuj (svinjski sejem).

Dne 18. novembra na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Gradcu (sejem s klavno živino).

Dne 19. novembra v Wettnannstättenu*, okr. Deutschlandsberg; v Ivnc*; v P. d. Sredi*; okr. Kozje; v Slovenjem Gradcu*; pri Št. Jurju ob Pesnici*; okr. Maribor; v Rušah*; okr. Maribor; v Zgornji Polskavi*; okr. Slovenska Bistrica; v Lučah*; okr. Gornji grad; pri Št. Jurju ob juž. žel*; okr. Celje; v Rogatcu (svinjski sejem); v Gradcu (sejem z zaklano živino).

Dne 20. novembra v Brežicah (svinjski sejem).

Dne 22. novembra v Podčetrtnu*, okr. Kozje; v Sinabelkirchenu*, okr. Gleisdorf; pri Sv. Jurju ob Štavnici, okr. Gornja Radgona; v Arvežu*; pri Št. Jurju*; okr. Vransko; v Ernovžu*; okr. Lipnica; v Šostanju*; v Mautern.

Dne 23. novembra v Semriachu, okr. Frohnleiten; v Slovenski Bistrici*; v Ormožu (svinjski sejem); v Gradcu (sejem s porabno živino).

Dne 24. novembra pri Sv. Marjeti na Pesnici*, okr. Maribor; v Laškem, okr. Celje; v Imenem (svinjski sejem), okr. Kozje; v Mariboru*; v Ptuj (svinjski sejem).

Okisanje vodne repe.

Za gospodarstva, v katerih se od nekaj pripravila kislja repa, ni potreba tozadnega navodila. Tako navodilo bi bilo potrebno samo za taka gospodarstva, v katerih se ljudje niso poprej s tem pečali.

Repa se opere, olupí in zopet opere. Potem se jo pusti, da se odleže nekoliko posuši, da pri narezanju bolj trdno leži in ne drči. Z navadnimi noži za zelje se potem nareže repa v tanke kročice, ki se zložijo v predalnice tesno eden poleg drugega in se nato zrežejo v znane rezke.

Nato se repa osoli. Na 100 kilogramov repnih kosov se da 1 do 1½ kilograma soli, torej približno polovico toliko soli kakor za kisljo zelje. Ako se repa močno osoli, dobi lahko trpek okus.

Osoljeni rezki repe se potem dajo v plasteh v kadi in se z rokami silajočo, toda steptati se ne smejo, kakor se to zgodi pri pripravljanju kislga zelja, ker je repa zelo brhka, se lahko raztrga, zmečka in stlači.

Na površje se dene čist kos platna, se položi dobro prilagoječe deske ali pokrov, v katerega so zvrtnane luknje, nato se naloži na njo čisto kamenje in se skrbi za to, da stopi polovka, ki se kmalu na to napravi, čez njo. Na deske ali na pokrov se ne sme naložiti tako težko kamenje kakor pri kisleu zelju. Ako polovica toliko kakor na kisljo zelje, zadostuje popolnoma.

Ko se neha kisanje, tedaj se odvzame kamenje in deske in se površina očisti.

Končno se skuhana solna raztopina (1 liter vode in 1 do 2 dekagrama soli) ohladi in se polije na s platnom in deskami pokrito, s kamenjem obloženo repo.

Gnojenje vrta za zelenjavo z apnom.

V na apnu revni zemlji ne morejo redilne snovi, kar jih je ali kar se jih dvaja z gnojenjem, dobiti dovolj moči. Zaradi tega je v takem slučaju začasno gnojenje z apnom neobhodno potrebna naredba.

Posebno vspesno je vapienje vlažne zemlje, ki vsled pogostega močnega gnojenja s hlevnim gnojem in s tem zvezanim kupičenjem snovi črne prsti pri odsotnosti apna lahko postane kislja.

Tudi težka prst je hvalčena za gnojenje z apnom, ker postane s tem mnogo bolj rahla in mehka in sposobnejša za nasad zelenjave.

V jeseni se da na 100 kvadratnih metrov površine približno 25 do 30 kilogramov sveže pogasene, v prah razpadlega apna, ki se na grapavi zemlji kolikor mogoče

enakomerno raztresi. Čez zimo se apno polagoma razkroji in v zemlji fino razdeli.

Zgano apno se ugasi v finozrnato maso, ki se da dobro razpizati, ako se v vrtu zunaj na kup naklada in z vlažno zemljo dobro zakrije. V 2 do 3 tednih je pogaseno in v drobtne razpadlo.

V apna revni in težki zemlji bi se naj to gnojenje z apnom po možnosti vsaka tri leta ponovilo, vsled česar bi se doneski znatno zvišali.

Na takih gredah ali poljih, kjer se pojavlja guša na obrovu in zelju in povzroča grde luknje v rastlinah, se priporoča redno gnojenje z apnom v jeseni ali pred zimo. Na kvadratni kilometer površine se dene ½ do 1 kile ugašenega (žganega) apna, ki se kolikor mogoče zdrobljeno pred zimo natrosi na rahlo zemljo.

Zračenje krompirjevih shramb.

Izkopan in v shrambe spravljen krompir v prvih tednih močno diha, kar ima za posledico, da postane zrak toplejši in vlažnejši.

S tem se pa poveča nevarnost gnitja in plesnobe prav posebno, ker vlažnost in toplota sta prva predpogoja za razvoj gnilobe in plesnobe. Zatorej je sedaj v jeseni brezpogojno potrebno imeti odprte vse odprtine in okna.

Še le pri ostrejšem mrazu in ko pade zračna toplota v shrambah na 3 do 4 stopnje Celzija, se zaprejo okna, skoz katera se zrači in se naj zavarujejo prostori kolikor mogoče dobro proti mrazu. To se zgodi najbolje z obkladanjem vrat in okenj s gosto spletenimi slamnatimi odejami.

K žetvi motovilca.

V oktobru se začena nabiranje okusnega motovilca, ki daje prijetno menjavo. Pri tem je važno, da se greda na to, da se vedno nabirajo največje ali pregosto stoječe rastline, da dobijo one, ki so ostale, več prostora za razvoj.

Redko stoječe sajenske motovilce se razvijejo v krepke rastline, ki se dajo lahko narezati in čistiti, med tem ko pregosto stoječe vsled pomanjkanja hrane zastanejo v svojem razvoju, čez zimo jih stlači sneg in pri izkopavanju in čiščenju v kuhinji povzročajo veliko dela.

Lesen pepel za vrte.

Lesen pepel spada med kalium vsebujoča gnojila in se lahko v vrtu za zelenjavo z najboljšim vspehom uporablja — v prvi vrsti za fiol, grah, zelje in čebulo. On pa ima poleg gnojilnih vrednosti tudi dobro moč, s katero zemljo rahlja, kar se zlasti ceni pri ilnati, trdi zemlji.

Lesen pepel se posipa najbolje že v jeseni predno se prekoplje na grede. S tem se lahko snovi, ki so v pepelu, dobro z zemljo pomešajo in razkrojijo.

Oton Bräders.

strokovni učitelj in vodja proizvodnega mesta za nasad zelenjave in krompirja pri c. kr. namestništvu.

Bolni napljinčih **Sanatorij Aflenzen**
Hofacker (830) - Štajerska, Pruska

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Avstrijsko poročilo.

Proti Rusom. Zapadno od Czar-torska vrgle so naše in nemške čete Ruse nazaj do Styra. Vjeli smo 4 oficirje, 200 mož in 8 strojnih pušk.

Proti Lahom. Lah so pričeli zopet s svojimi napori, zavzeti G-orico. Med odmorom tretje Sočine bitke uvrstili so nadomestne in nove čete. Včeraj so po večurni artilj. pripravi na celi fronti od Plave pa do Monte dei sei Busi z velikimi silami napadli. Zopet so odbili hrabri branitelji vse napade sovražnika pod najtežjimi izgubami za Italijane, katerih napadalno veselje je za ta dan povsem ponehalo.

Proti Srbom. Vzhodno od Trebinja odbili smo močni črnogorski napad. Sovražnik je imel hude izgube. Srbe smo vrgli iz raznih postojank na hrbtu Zernemo. Naše čete prišle so na Krnjo Jelo in Bogles. Na Trsteniku vjeli smo 1000 Srbov. V Vrnjačka Banji zapustili so Srbi vojno bolnico s 1000 ranjenimi vo-jaki in oficirji ter 1 zdravnikom. Bolgari so prekoračili pri Aleksini Moravo.